

**UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE**  
**Fakulta sociálních věd**  
**Institut mezinárodních studií**

**PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE**  
**(Posudek oponenta)**

Práci předložil(a) student(ka): **Veronika ŠULCOVÁ**

Název práce: „**Jsem Žid věřící v Krista:**“ ambivalence postojů Franze Werfela k židovství a křesťanství na příkladu jeho dramatu *Pavel mezi Židy*

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): PhDr. Miroslav Kunštát, Ph.D., KNRS-IMS

**1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):**

Cílem předložené práce je dle autorky „náčrt Werfelova vlastního teologického konceptu“ v jeho vztahu ke křesťanství a židovství, který je zde představen (především) na příkladu dramatu „Pavel mezi Židy“ (1926).

**2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):**

Autorka si zvolila poměrně náročné téma, které lze stěží zpracovat jen na základě jednoho Werfelova díla, jakkoliv je zvolené drama „Pavel mezi Židy“ pro danou problematiku jistě klíčové a výpovědné. Tuto volbu zdůvodnila tím, že právě v tomto dramatu chtěl autor vyjasnit vlastní dilema (hluboký vztah jak k judaismu, tak i ke křesťanství), a sice zachycením „historické hodiny“ rozchodu židovství a křesťanství po Pavlově (Šavlově) konverzi. V úvodu ovšem chybí obligatorní teoretické ukotvení práce, která je de facto – nikoliv ovšem explicitně - kombinací literárněvědných, historických a religionistických přístupů. Zvolený korpus literatury a pramenů je pro formát bakalářské práce dostačující, ovšem jen jeden jediný titul k teologii apoštola Pavla uspokojující není: z česky vydaných titulů by například pro dané téma byla vhodnější nejnovější práce doc. M. Ryškové z KTF UK, vztahem „ekklésie“ a „synagogy“ u sv. Pavla se ostatně zabývá ve své známé starší práci i kardinál Dominik Duka. Oponent postrádá – pro celkovou fixaci tématu - i některé již klasické tituly k dějinám Židů a Němců v Praze resp. českých zemích, např. studie Hillela J. Kievala, Gary Cohena či Wilmy Iggersové.

**3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):**

Práci charakterizuje velmi dobrá jazyková úroveň, poznámkový aparát a dalších „technické“ náležitosti jsou zpracovány pečlivě a v souladu s požadavky kladenými na tento typ práce. Poměrně atypické jsou ovšem souhrny (resumé) jednotlivých kapitol na jejich počátku. To má smysl u časopiseckých článků, nikoliv ve vysokoškolské kvalifikační práci.

**4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):**

Cíl práce, tedy přesnější vymezení Werfelovy otevřené a „hledačské“ (a tudíž velmi nesnadné) pozice mezi židovstvím a křesťanstvím, byl bezpochyby splněn – jakkoliv jen na základě rozboru jednoho z jeho děl. Ocenit lze zvláště pasáže o soudobé recepci a kritice „Pavla mezi Židy“. Práci ovšem lze vytknout i řadu drobných nedostatků: s tezí, že „Praha se odlišovala od zbytku Evropy tím, že tu v mnohých případech bylo židovství identické s němečtím“ (s. 7) není možno souhlasit, samozřejmě zde bylo přítomno i genuiní němečtí (např. v akademických kruzích pražské německé univerzity a německé techniky – ale i jinde!). Konverze pražských židů ke křesťanství (s. 7) by bylo dobré specifikovat, většinou šlo o formální „konverze“ k německé luteránské církvi (viz např. Emil Utitz a další). U přímých citací, na s. 8 např. z Egona E. Kische, není možno odkazovat na kompendium J. Mühlbergera, ale je nutné vždy uvádět příslušné literární dílo (zde Kischovo „Tržiště sensací“). Havlíčkova ul. se nenachází u Hlavního, nýbrž u (dnešního) Masarykova nádraží (s.9-10). Na s. 14 je nepřesně situováno „znatelné německé osídlení“ až někde „kolem státních hranic“ – vzhledem k tomu, že začínalo již v Liběchově (u Mělníka), tak to jen svědčí o autorčině neznalosti

historické geografie. Velmi nejasná je zmínka o „antisemitské vzpouře“ v roce 1920 (rovněž s. 14) -autorka ji přejímá z J. Mühlbergera, který ovšem není v tomto bodě konkrétní. Spíše se jednalo o tzv. bouře proti „keřasům“, které byly v některých případech namířeny i proti židovským obchodníkům. V novoměstském chrámu sv. Jindřicha a Kunhuty (s. 16) nikdy nebyly žádné „barevné mozaiky“, natož aby jich byl chrám plný (pokud autorka tímto termínem nemyslí vitráže, které tam skutečně jsou). Atd.

#### 5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Během ústní rozpravy by autorka mohla podrobněji rozvést problematiku židovských identit v Praze na počátku 20. století, jak se evtl. odráží i v jiných dílech pražské německožidovské literatury, případně zmínit i některé další pražské židovské autory, kteří sympatizovali s křesťanstvím, případně i konvertovali.

#### 6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Bakalářskou práci Veroniky Šulcové doporučuji k obhajobě a navrhuji její klasifikaci stupněm „velmi dobře“, v případě přesvědčivé ústní obhajoby stupněm „výborně“

Datum: 12. srpna 2017

Podpis:

---

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.